

TARRACO VIVA

VIII Jornades Internacionals de Divulgació Històrica Romana

Tarragona, del 18 al 28 de maig de 2006

Índex

1. EL PROGRAMA D'ACTIVITATS

- HISTÒRIA EN ACCIÓ
- LUDI GLADIATORI PUGILUMQUE
- III FIRA INTERNACIONAL ROMA ALS MUSEUS DEL MÓN
- VII FIRA FÒRUM TÀRRACO
- TARRACO A TAULA
- THERMOPOLIUM
- TEATRE ROMÀ: *MOSTELLARIA* DE PLAUTE
- MÚSICA I DANSA A L'ANTIGA ROMA
- SERVITUS ET MANUMISSIO
- TARRACO NOSTRA: *FUNUS INDICTIVUM*
- CONVIVIUM
- JUGUEM COM JUGAVEN LES NENES I ELS NENS ROMANS
- ARS MENSORIA
- TARRACO PALEOCRISTIANA
- CONFERÈNCIES
- TALLERS
- EXPOSICIÓ *TABERNAE*
- DEUS , MITES , HOMES
- L'OLIMP A CASA CASTELLARNAU
- TRICLINIUM
- ESPAI LLIBRE
- GRAFITIS A POMPEIA
- ACTIVITATS MUSEU NACIONAL ARQUEOLÒGIC DE TARRAGONA
- VISITES GUIADES A MONUMENTS I JORNADES DE PORTES OBERTES
- ACTE DE CLOENDA: *BACHANALIA*

2. ELS GRUPS PARTICIPANTS I COL.LABORADORS

3. ELS ESPAIS DE TÀRRACO VIVA

4. TARRACOBUS

5. OFERTA ESPECIAL HOTELS DE TARRAGONA

HISTORIA EN ACCIÓ

VIII Trobada Internacional de Grups de Reconstrucció Històrica d'Època Romana

Un any més les jornades Tarraco Viva ens ofereix una de les trobades de grups de reconstrucció històrica d'època romana mes importants d'Europa. Els grups de reconstrucció històrica (*re-enactment* amb la terminologia original anglesa) neixen a començaments del segle XX en alguns països del nord d'Europa i als Estats Units d'Amèrica. El seu repte; reconstruir materials històrics amb la màxima fidelitat tant de forma com de materials, elements que tenen constatació arqueològica, iconogràfica i històrica. Aquests grups són habituals col·laboradors de museus, jaciments arqueològics, centres d'interpretació del Patrimoni Històric. Lluny doncs de la visió festiva i comercial (espectacle), els grups de reconstrucció intenten donar a conèixer al gran públic l'estat del coneixement sobre aspectes concrets d'una època històrica determinada.

A **Historia en Acció** podrem veure demostracions amb reconstruccions històriques de diferents moments de la història de Roma i tanmateix podrem gaudir també de demsotracions que ens aproparan a la realitat de cultures i pobles no romans però contemporanis d'aquests. Els grans temes que podrem conèixer i els grups participants són:

Les legions romanes; l'exèrcit alt-imperial

Legio VII Gemina (Tarragona)
Legio VI Victrix (Alemanya)
Cohors I Germanorum (Alemanya) **novetat**

La cavalleria legionaria

Corpus Equitum Legionis X EQ(Belgica)

Les legions romanes; l'exèrcit baix-imperial

Cohors I Gallica (Iruña- País Basc)
Legio I Germanica (Tarragona)

Món ibèric, celtibèric i grec

Grup Ibèric de la ciutadella de Calafell (Calafell-Tarragona)
Grup Celtibèric Tierraquemada (Numancia-Soria)
Atenea Promàkos (grup d'hoplites grec) **novetat**

Llocs:

- Camp de Fútbol el Roqueral (legions alt-imperials i cavalleria legionaria)
- Jardins Camp de Mart (món ibèric, celtibèric i grec)
- Mausoleu de Centcelles- Constantí (legions baix imperials)

Dates: 26, 27 i 28 de maig

LUDI GLADIATORI PUGILUMQUE **Ars Dimicandi (Itàlia)**

L'Institut *Ars Dimicandi* dedicat des de fa anys a la recerca sobre el món dels gladiadors i del pugilat antic, ens ofereix una sèrie de demostracions i visites guiades, que ens permetran conèixer, defugint els tòpics literaris i cinematogràfics, la realitat dels gladiadors romans i del complex món que envoltava el ludi gladiatori. Aquest any amb importants novetats.

Activitats:

- Visites comentades a una palestra gladiadora.
- Pompa . Cerimònia de desfilada previa al començament dels jocs gladiatoris. **novetat**
- Duel atlètic. Pugilat i Luctatio.
- Duel pro lusioni. Lluites amb bastons. **novetat**
- Duel Munerari. Lluites d'un contra un, o tres contra tres. Amb la *probatio armorum* (verificació de les armes) Acabament amb la decisió de vida o mort.
- Duel sine missione. Reconstruccions d'antigues batalles. **Novetat**

Lloc : Amfiteatre romà

Dates: 26, 27 i 28 de maig

ROMA ALS MUSEUS DEL MÓN

IV Fira Internacional de Museus, Monuments i Jaciments Arqueològics d'Època Romana

Quarta edició d'aquesta fira que pretén apropar al públic de Tàrraco Viva el món de l'antiga Roma a través de la informació de museus, monuments i jaciments arqueològics de diferents països europeus. Una bona ocasió per conèixer tota la riquesa del llegat històric de la civilització romana. Significa també una manera d'intercanviar informació sobre el treball i les realitats de museus i institucions amb les seves aportacions a l'àmbit de la divulgació històrica.

Una fira que s'està convertint en una referència internacional en el camp de la divulgació històrica del patrimoni monumental d'època romana.

En les edicions anteriors han participat museus i jaciments de Catalunya, Espanya, Itàlia, França, Portugal, Àustria etc. Pel que fa a la participació de la present edició, encara no tenim la confirmació de tots els museus. Properament els facilitarem la llista de participants d'aquesta edició.

CIUTAT CONVIDADA novetat

Aquest any i per primer cop encetem una col.laboració especial amb alguna ciutat, museu o jaciment arqueològic, convidant especialment a la ciutat i museu de **PALESTRINA** (Itàlia)

La ciutat de Palestrina a pocs kilòmetres de Roma, té uns magnífics monuments d'època romana així com un importantíssim museu arqueològic. Es per aquest motiu que hem pensat en convidar aquesta ciutat per que mostri als visitants de Tàrraco Viva l'enorme riquesa del seu Patrimoni Històric. Al mateix temps i formant part d'aquesta iniatció, els membres de la delegació d'aquesta ciutat, ens oferiran dues conferències sobre la seva ciutat (vegeu l'apartat de conferències)

Lloc: jardins del Camp de Mart

Dates: 26, 27, 28 de maig

FÒRUM TÀRRACO

VIII Fira de Productes de Divulgació Històrica Romana

Una fira especialitzada en oferir productes de museus, centres d'interpretació, artesanía arqueològica, grups de reconstrucció, etc. El públic de Tàrraco Viva hi podrà comprar objectes de mercaderia cultural i rèpliques arqueològiques o, senzillament, obtenir informació d'activitats relacionades amb el patrimoni històric d'època romana.

Participants :

- NEMESIS. Arqueologia i difusió cultural
- ASSOCIACIÓ PROJECTE PHOENIX. Grup de reconstrucció històrica de la tarraconense
- CAMP D'APRENTATGE DE LA CIUTAT DE TARRAGONA. Divulgació per a escolars
- THALEIA. Grup de Recreació Històrica
- RICARDO CAGIGAL. Taller i rèpliques arqueològiques
- ARQUEODROMO. Rèpliques arqueològiques
- ATENEA. Rèpliques arqueològiques
- FANGUETTI. Rèpliques arqueològiques
- ITINERE- LA MEDUSA. Empresa de guies i botiga especialitzada en mercaderia cultura del patrimoni
- CODEX-MOSAIC. Empresa de guies i botiga especialitzada en mercaderia cultural del patrimoni
- CLARMONT. Maquetista especialitzat en museus i monuments.
- LEGIO I GERMANICA Grup de reconstrucció històrica.
- AMFÒRES ANTIGUES.
- COLLEGIUM MUSIVARII. Reproducció de mosaics antics **novetat**
- RIA TEUNISSE. Rèpliques de pintures romanes antigues **novetat**

Lloc: jardins del Camp de Mart

Dates: 26, 27, 28 de maig

TARRACO A TAULA

IX Jornades de Reconstrucció Gastronòmica Romana

Associació Tàrraco a Taula (Tarragona)

Per novè any consecutiu , un seguit d'establiments gastronòmics, ens permetrà degustar els sabors de l'antiga Roma. Recuperant i de vegades actualitzant receptes de plats romans, extrets de textos de l'època com el llibre "*De re coquinaria*" d'Apici (el famós gastrònom de l'època d'August i Tiberi), hom podrà constatar les similituds i les diferències amb la cuina d'avui dia, tot i fent un viatge en el temps a través del paladar.

Establiments participants:

Cerveceria L'Alhambra

Estanislau Figueres, 51
Tel. 977 21 75 71

Cafeteria Pla de la Seu

Pla de la Seu, 5-7
Tel. 977 23 04 07

Pâtisserie Rabassó

Merceria, 25
Tel. 977 23 66 76

Hotel Urbis

Reding, 20 bis
Tel. 977 24 01 16

Pâtisserie Palau

Unió, 22
Tel. 977 23 34 04

Pâtisserie Rovira

Rambla Nova, 80
Tel. 977 23 49 22

Restaurant Barhaus

Sant Llorenç, 20-22
Tel. 977 24 47 70

Restaurant Barquet

Gasòmetre, 16
Tel. 977 24 00 23

Restaurant Les Fonts de Can Sala

Crta. de Valls, 62
Tel. 977 22 85 75

Husa Imperial Tarraco

Passeig de les Palmeres, s/n
Tel. 977 23 30 40

THERMOPOLIUM

Tallers sobre cuina romana

Kuanum (l'Hospitalet de Llobregat)

Els membres del col·lectiu KuanUm van decidir unir les seves grans passions: l'arqueologia i la cuina. Van començar a estudiar les diferents receptes que trobaven als jaciments antics i a analitzar les restes orgàniques que trobaven en plats i olles. Mica en mica, han aglutinat un bon compendi de receptes i, gràcies a la seva tasca, avui podem descobrir gustos i textures ja oblidats.

Una de les seves preocupacions és poder transmetre, avui en dia, els sabors d'abans. Es troben, però, amb alguns impediments contra els quals és impossible lluitar. Algunes espècies vegetals, per exemple, ja no són entre nosaltres i han de recórrer a sucedanis que troben en llocs tan remots com l'Iran. En altres ocasions recuperen, per exemple, plantes que ja han desaparegut de la dieta *convencional* de les persones. Són plantes que es fan servir en dietes animals però que són perfectament comestibles per a l'home.

La cuina del romà

Amb tot el que han descobert en les seves investigacions, Kuan Um fa autèntiques i científiques representacions de festes romanes. Per exemple, descobrim, que quan s'acabava la celebració d'un casament (festa per excel·lència) s'acostumaven a tirar nous als nuvis en senyal de felicitat. Aquest costum té un significat i és que la núvia és desembarassa dels jocs de la seva infantesa i les nous acostumaven a ser elements lúdics per als romans més petits.

Més curiositats? Aprenem que el *fast-food*, o menjar ràpid que atribuïm als nord-americans, ja existia en el món romà. Es tractava del thermopolium on els romans acostumaven a fer un mos a peu dret, al bell mig de la seva jornada. També es podien emportar a casa el menjar preparat que compraven en aquests establiments.

Un altre àpat que està perfectament documentat és el de l'esmorzar romà. Sobre una llesca de pa torrat hi col·locaven formatge de cabra, all, api silvestre, oli d'oliva, rúcula i coriandre. La legió romana començava al dia amb aquest àpat que potencia les propietats estimulants.

Després del bon esmorzar (el dinar era força lleuger i podien picar qualsevol cosa) arribava el sopar que era l'altre plat fort del dia. Constava d'infinat de platets que es consumien un darrere de l'altre. Així, podien fer uns entrants amb força ous per seguir amb un flamenc amb fruita. I és que els romans eren uns mestres a l'hora de barrejar sabors. Sabem, per exemple, que tenien una gran predilecció per l'agredolç.

El col·lectiu Kuan Um ens explica una recepta força original que avui en dia ens pot estranyar però que dóna fe com canvien els gustos durant la història. Parlem del garum. Molta gent es pensa que és l'olivada però es veu que no és correcte. Resulta que el garum és un recipient en el qual els romans posaven capes de vísceres de peix i sal fins a dalt de manera alternativa. Ho recobrien amb una capa de mel i herbes aromàtiques i deixaven que els sucs gàstrics dels propis peixos fessin la digestió elaborant, d'aquesta manera, una mena de pasta molt apreciada.

Lloc: Thermopolium (jardins del Camp de Mart)

Dates: 26, 27 i 28 de maig

TEATRE ROMA

MOSTELLARIA de Plaute

Aula de Teatre de la Universitat Rovira i Virgili (Tarragona)

"La Comèdia del Fantasma" de Plaute novetat

L'Aula de Teatre de la URV i l'Ajuntament de Tarragona (a través del Museu d'Història de Tarragona) un cop més incideix en la recerca al voltant de l'antic teatre romà, apostant per una comèdia de Plaute, "La comèdia del fantasma", i plantejant la reconstrucció d'un frontal escènic (*frons scaene*) que configura la escenografia de la obra de Plaute. És evident que reconstruir la nostra història possibilita una reflexió del nostre present des d'una perspectiva més oberta i entenedora.

Sinopsi

Ja fa tres anys que el vell Teopròpides és a l'estranger per negocis. Durant la seva absència el seu fill Filòlaques i l'esclau Tranió han llençat la casa per la finestra i gairebé han acabat amb el patrimoni. La més sonada: Filòlaques ha comprat la llibertat d'una esclava de qui està enamorat, tot manllevant diners d'un usurer.

Enmig d'un xeflis, arriba inesperadament el pare. Tranió comença a inventar-se mentides per amagar la veritat al seu amo- a la casa hi ha un fantasma, Filòlaques ha hagut de mudar-se...- fins que la situació arriba a un punt insoluble...

Reconstrucció d'un *frons scaene* novetat

No va ser fins l'any 55 aC. que Pompeio el Gran es va atrevir a construir un teatre permanent i vinculat a un temple per tal de dissimular i fer-se perdonar l'audàcia. Amb anterioritat els teatres eren estructures efímeres de fusta construïts pels "ludi" on les representacions teatrals competien amb d'altres tipus d'espectacles com el fonambulisme, el circ... Per tant aquestes construccions escèniques o teatres com eren? Com eren les escenografies? Aquestes preguntes han portat al taller de teatre clàssic de l'Aula de Teatre de la URV i l'Ajuntament de Tarragona a articular la construcció en fusta d'un *frons scaenae* que ens permeti entendre millor com eren les escenografies i els espais escènics del teatre romà, en aquest sentit els escrits de Vitrubio i representacions trobades en pintures, relleus, cràteres..., ens han donat les pistes necessàries per endinsar-nos en l'apassionant projecte de reconstruir els espais escènics d'uns teatres efímers però d'una solidesa arquitectònica extraordinària.

Lloc: Muralleres - Passeig Arqueològic (entrada per Passeig Torroja)

Dates: 19, 20, 26 i 27 de maig

LA MUSICA I LA DANSA A L'ANTIGA ROMA

Ludi Scaenici (Itàlia)

L'any 364 aC Roma va patir una terrible epidèmia de pesta. Per apaivagar la ira dels déus van ser instituïts els *ludi scaenice* en els quals deu *ludiones* (dansaires actors etruscos) "ballaven al so de les *tibiae* però sense cantar i sense representació paral·lela al cant, es varen moure no sense gràcia a la manera etrusca" (Livi VII, 2). Aquesta va ser la primera forma d'espectacle musical en l'àmbit romà deslligada dels rituals del teatre i del circ.

El grup *Ludi Scaenice* va ser creat per Cristina Majnero i Roberto Stanco. Tots dos han investigat en aquest camp durant molts anys i han col·laborat, entre d'altres, amb la Dra. A. M. Liberati, directora del Museo della Civiltà Romana i amb la Dra. M. P. Guidobaldi. Han compost les músiques del CD ROM *Viatge virtual a l'antiga Roma* editat per Mondadori New Media i han format part del grup Synaulia amb el qual varen gravar dos CD per a Amiata Records. També han fet molts concerts, tant a Itàlia com a d'altres països. Les seves acurades reconstruccions d'instruments, basades en les restes arqueològiques (de Pompeia principalment), i el seu treball de recerca sobre història de la música fan d'aquest grup una referència internacional en el camp de la música i la dansa de l'antiga Roma. Tenen editat un CD "De tempo emergo" amb un recull de les seves propostes de reconstrucció de la música antiga romana.

Lloc: Antiga Audiencia

Data: 27 de maig

SERVITUS ET MANUMISSIO

L'esclavitud a l'antiga Roma **novetat**

Thaleia. Grup de Reconstrucció Històrica (Tarragona)

L'esclavitud va ser un pilar bàsic en l'estructura social i econòmica de Roma. La possessió d'esclaus no es limitava només a les èlits també podien propietaris membres de les classes socials més baixes i, fins i tot, els mateixos lliberts (antics esclaus alliberats).

Roma s'abastia d'esclaus principalment dels presoners fets en les guerres de conquesta. La segona forma de proveïment era la reproducció natural de la població esclava i la tercera forma era la assumpció voluntària per problemes de pobresa d'elements lliures.

El destí dels esclaus era molt variat; des de les feixugues feines al camp o a les mines, fins a llocs més fàcils com ajudants de cuina, cuiners, secretaris personals, mestres, metges, artistes etc.

Un esclau podia aconseguir la seva llibertat i convertir-se en llibert. Podia aleshores formar una família i prosperar.

Lloc: Circ romà

Dates: 19,20, 26, 27 de maig

TARRACO NOSTRA: FUNUS INDICTIVUM

Un funeral d'època republicana

novetat

Nemesis. Arqueologia i Difusió cultural (Tarragona)

A la mort com a la vida, el més important és deixar testimoni dels mèrits i de la **dignitas** del difunt i de la seva família.

En aquesta edició de Tàrraco Viva, NEMESIS us ofereix la recreació del funeral d'un ric terratinent de la Tarraco republicana mitjançant el ritual de la **crematio**.

Aquest jove, mort prematurament, serà mereixedor, per la posició de la seva família, d'un ritual funerari amb tots els honors tal i com es feia als segles II i I aC. Tots aquets actes havien de ser realitzats dins les més estrictes normes que regien i marcaven cadascú dels rites establerts. Aixó havia de ser així per tal que el difunt pogués disfrutar, *si sunt manes*, es a dir, en el cas que els deus Manes existisin, de la seva nova condició al més enllà, i de la mateixa manera els vius es garantzaven que els seus funerals també serien complerts tal i com estava establert per les lleis dels avantpassats.

Així doncs, es realitzaran tots els rituals que tenien lloc des del moment de la defunció fins al banquet funerari final: la certificació de la seva mort, la preparació del cadàver i la realització de la seva **imago**, la exposició pública, l'anunci de l'enterrament i la posterior **translatio** o seguici funebre. A continuació tindrà lloc la part central, però no per això la menys simbòlica, de tots els rituals: la **crematio** on el cos era incinerat fins a quedar reduït a cendres. Finalment tindran lloc els últims actes que es realitzaven en honor al jove mort : uns **ludi funeraris**.

Lloc: Fòrum de la Colònia

Dates: 19, 20, 26, 27 de maig

CONVIVIUM

El banquet a l'antiga Roma novetat

Organitza: Fundació La Caixa

Activitats:

Convivium. Un banquet a l'antiga Roma nova producció tarragonina

Demostració de Reconstrucció Històrica
Associació Projecte Phoenix (Tarragona)

Els banquets romans potser són un dels referents iconogràfics més estesos en la memòria col·lectiva. Durant molt de temps, generacions d'arreu han visualitzat aquells sopars descomunals i plens de càrrega libidinosa on la perfídia dels emperadors romans volava lliure. La poderosa imaginària del cinema de Hollywood i el *peplum* italià, ens ha deixat gravat a la memòria la imatge de banquets amb centenars de convidats i tota mena de luxe i luxúria.

Tanmateix algunes de les fonts històriques semblen corroborar aquesta imatge. Els passatges de El Satíric de Petroni que parlen del famós sopar de Trimalció, així ho sembla, com les crítiques dels moralistes romans; Séneca, Cató, Juvenal, etc. Són però reaccions als excessos. Petroni, per exemple, el que fa és criticar amb ironia i humor la creació d'una nova classe social; la dels lliberts rics d'època imperial. Però prendre's ho al peu de la lletra significaria que per un arqueòleg del segle XXI pensés que els banquets a casa nostra, als inicis del segle XXI, són com els dels magnats del petroli o les estrelles de l'espectacle.

El sopar era l'àpat més important a l'antiga Roma i constituïa en la seva vessant de banquet una veritable *mise en escene* de les relacions socials de l'època; el poder, la influència, el refinament cultural, els afectes i les ambicions tenien en el si del banquet una autèntica representació.

El banquet romà era el punt on es trobaven molts aspectes diferents de la societat romana; jerarquia social (de classe i de diners), aspectes convivencials (d'amistat, de negocis, familiars) i aspectes rituals (religió i superstició) passant pel plaer (de la taula, de la conversa, la lectura, l'espectacle...)

Tot plegat fa que la reconstrucció d'un banquet romà ens faciliti la comprensió de molts aspectes diferents de la vida quotidiana de la cultura i la civilització romana, que al seu torn ens ha deixat una empremta en molts dels nostres hàbits i costums.

Lloc: Centre Social i Cultural de la Fundació "la Caixa" (C/ Cristòfor Colom,2)

Dates: 20, 21 de maig:

Conferències

La iconografia del banquet a l'antiguitat. Les fonts literàries i artístiques.

Joaquín Ruiz de Arbulo

Prof. Titular d'Arqueologia de Grècia i Roma, Universitat de Lleida.

Lloc: Centre Social i Cultural de la Fundació "la Caixa" (C/Cristòfor Colom, 2)

Data : 22 de maig de 2006, a les 19.30 h.

Gastronomia i Literatura a l'Antiguitat romana: un bon maridatge

Prof. Joan Gómez Pallarès

Catedràtic de Literatura Llatina, Universitat Autònoma de Barcelona

Lloc: Centre Social i Cultural de la Fundació "la Caixa" (C/ Cristòfor Colom,2) Data :23 de maig de 2006, a les 19.30 h

JUGUEM COM JUGAVEN EL NENS ROMANS

Tallers i jocs per a grups escolars

CAMP D'APRENTATGE DE TARRAGONA

Aquest any oferim la novetat de que l'activitat s'oferirà en dos dies. El primer (18 de maig) per a grups escolars de fora de Tarragona i el dia 19 de maig per als escolars de la ciutat. Significa doncs un notable impuls a aquesta tradicional activitat de les jornades. Un impuls que s'ha realitzat gràcies a l'enorme interès que ha suscitat entre la comunitat escolar del nostre país.

ELS JOCS ROMANS

La paraula llatina *ludus* significa, alhora, diversió infantil, joc, esbarjo i escola. El llatí no té cap paraula específica per al concepte actual de joguina ni per designar només el joc infantil. I encara que el joc s'ha situat sempre en el seu context historicosocial, els nens i les nenes han jugat sempre, a tot arreu i en totes les èpoques. Quintilià, el mestre de retòrica llatina, fa ja prop de dos mil anys, formulava el desig que l'estudi sigui per a l'infant un joc. La civilització romana ens és molt present per les seves prodigioses realitzacions però sovint oblidem que aquestes persones tenien una vida quotidiana no gaire diferent de la nostra, amb les seves activitats lúdiques.

LA TIPOLOGIA DELS JOCS

Els romans distingien els jocs dels nens o dels petits (*ludi minores, ludi puerorum*) dels jocs dels adults (*ludi maiores*). Dins dels primers, trobem les joguines per a nadons, que sovint són de caire musical (*crepitacula*) i emeten sons en agitar-les, com els sonalls i els cascabels. Fins als set anys, el nen i la nena disposaven de tot el temps per jugar, sols o en companyia, tant a casa com al carrer i segons la seva condició social. Els nens humils s'havien d'espavilar i jugaven amb objectes improvisats o reaprofitats: construccions de sorra, pedretes, ossets, etc. Els rics posseïen una extraordinària varietat de joguines per jugar dins de casa: nines, miniatures, construccions, cercols, etc. Tenint en compte la baixa taxa de natalitat de les classes altes romanes, els pares suplïen la manca de germans per compartir el joc comprant esclaus de la mateixa edat que l'infant o facilitant-los diversos animals de companyia.

Lloc: jardins i teatre-auditori del Camp de Mart

Dates: 18 i 19 de maig

Reservat a grups escolars. Cal fer reserva prèvia al mateix Camp d'Aprenentatge

ARS MENSORIA

Instruments i tècniques de topografia dels antics romans novetat

Isaac Moreno (Enginyer topògraf)

Aquest enginyer i topògraf que ha publicat articles especialitzats sobre vies romanes antigues i ha participat en nombrosos encontres sobre l'enginyeria romana antiga, ens mostrarà els més recents treballs de recuperació d'instruments i tècniques antigues.

Podrem veure i practicar la manera de anivellar terrenys que tenien els antics romans a través de l'utilització del *corobate*. Sabrem com els antics romans ja sabien que la terra era rodona i n'eren capaços de calcular-ne el radio

TÀRRACO PALEOCRISTIANA novetat

Elements per al coneixement de l'època paleocristiana a l'antiga Tàrraco

Associació Cultural Sant Fructuós (Tarragona)

Amb motiu de la inauguració del nou Museu Bíblic de Tarragona (vinculat a l'Arquebisbat de Tarragona) els proposem una visita comentada a la recreació d'una basílica paleocristiana amb els ritus i creences dels primitius cristians de la nostra ciutat.

Acabant la visita podran presenciar les recreacions de diferents parts d'un ritual funerari paleocristià.

Lloc: Museu Bíblic de Tarragona (C/ Les Coques)

Dates: 18, 19, 20, 26*, 27* de maig

*** en aquestes dues dates , només es realitzarà les visites guiades.**

CONFERENCIES

Cicle ; Els oficis a l'antiga Roma

Un cicle de conferencies dedicat als oficis i a les professions de l'antiga Roma que tenen el seu paral·lelisme amb oficis i professions d'avui dia.

Cicle en col·laboració amb :

Col·legi professional de Metges
Col·legi Professional d'Enginyers
Col·legi Professional d'Advocats
Col·legi Professional d'Arquitectes

La gran maqueta de la Roma Imperial

Ana Maria Liberati (directora del Museo della Civiltà Romana) **novetat**

Lloc: Volta del Pallol

Data: dijous 25 de maig

La ciutat romana de Praenestre

Sandra Gatti

Directora del Museu Arqueològic de Palestrina

Lloc: Volta del Pallol

Data: divendres 26 de maig

Els santuaris romans a Praenestre

Filipo Demma

Arqueòleg

Lloc: Volta del Pallol

Data: dissabte 27 de maig

TALLERS

Scriptorium

Taller d'escriptura romana.

Ricardo Placed

Hom podrà aprendre a escriure amb la cal·ligrafia usada pels antics romans; la lletra *capital quadrata*, rústica, els diferents suports per a l'escriptura, etc..

El tallers adreçats a persones a partir de 9 anys, s'organitzaran en tres apartats:

- Taller de lletra rústica romana
- Taller de lletra capital *quadrata* romana
- Taller de cal·ligrafia herbrea i aramea

El tallers seran impartits per Ricardo Vicente Placed. Format com a caligraf sota la tutela dels professors Keith Adams i Ahmad Sultan, es diplomà en cal·ligrafia àrab per la Universitat Al Azhar (EL Caire, Egipte). Becat per prestigioses institucions, ha impartit cursos, seminaris i demostracions a diferents universitats i festivals (Institut Cervantes, Institut Fernando El Católico, Universitat Al- Azhar, Festival Pirineus Sur, etc.)

Lloc: jardins del Camp de Mart

Dates: 26,27 i 28 de maig

Tarraco, la ciutat romana novetat

Museu d'Història de Tarragona

Taller per a nens, al voltant de la nova maqueta de Tarraco , exposada a la Volta del Pallol. El taller consta d'una visita guiada i d'uns exercicis pràctics sobre els habitants de la ciutat de Tàrraco.

Lloc: Volta del Pallol i Casa Castellarnau

Dates: 27 i 28 de maig

EXPOSICIÓ

Tabernae

Botigues i botiguers a l'antiga Roma **novetat**

"...El perruquer, el bodeguer, el cuiner, el carnisser respecten ara els seus espais:
ara Roma és Roma, no fa gaire era una gran botiga"
Marcial (Epigrames VII, 61)

L'emperador Domicià va haver de posar ordre en el sector comercial de Roma, doncs els botiguers havien inundat els carrers amb els seus productes. D'aquí la queixa de Marcial. Res de nou sobre la terra...

L'exposició pretén a través de plafons divulgatius, donar a conèixer la riquesa i varietat dels diferents tipus de botigues (*tabernae*).

Hem seleccionat aquells comerços que encara ara tenen el seu equivalent. Així proposem un joc que consisteix en entrar en alguns establiments comercials actuals i veure el seu equivalent fa dos mil anys a les antigues ciutats romanes.

Lloc: diferents establiments comercial de la Part Alta de Tarragona

Dates: del 18 al 28 de maig

DEUS, MITES I HOMES

Narradors Tarragonins

Un passeig per alguns dels mites i creences dels antics romans. Aprofitant les estàtues i les restes arqueològiques situades a les Muralles (estàtua d'August de Prima Porta, lloba Capitolina, relleu de Minerva), hom podrà apropar-se al fascinant món de la mitologia, la religió i, àdhuc, la propaganda política en l'època romana.

Estàtua d'August de Prima Porta

Aquesta estàtua, rèplica en bronze de l'original de marbre trobada a la Villa de Livia, dona d'August, que tenia a les afores de Roma i actualment conservada als Museus Vaticans, ens permet endinsar-nos en les creences religioses, mitològiques dels antics romans i tanmateix conèixer alguns condicionants de la publicitat política d'aquella època.

Lloba Capitolina

Aquesta rèplica de l'original dels Museus Capitolins ens serveix per a referir els mites fundacionals de Roma; Ròmul i Rèmol, Eneas, etc...

Relleu de Minerva

El fragment de relleu que trobem a la Torre dita de Minerva, ens parla d'aquesta deesa i de les seves característiques.

Lloc: Recinte monumental de les Muralles (Inici: Portal del Roser)

Dates: 27 i 28 de maig

L'OLIMP A CASA CASTELLARNAU **novetat**

Mitologia greco-romana als frescos de la sala noble de Casa Castellarnau

Narradors tarragonins.

Els Castellarnau eren una família nova a Tarragona, quan s'installaren el segle XVIII. Així que quan redecoraren la casa, ho feren pensant en donar-se a conèixer a la ciutat. Quin millor medi que fer-se pintar uns frescos on els antics déus i herois del 'època clàssica els fessin de "padrins".

Vulcà, els cíclops, Venus, Mart, Belerofont, Pegàs, la Quimera, Bacus, Faetó i el carro solar, Minerva, Orfeu, les gràcies... practicament mig Olimp al sostre...

Una ocasió excepcional per retrovar-nos amb els antics mites fundacionals de la nostra cultura.

Lloc: Casa Castellarnau

Dates: 19, 20 , 26, 27 de maig

TRICLINIUM

Un menjador romà i costums a taula dels romans

Associació Projecte Phoenix (Tarragona)

Visita guiada a una recreació d'un menjador romà (triclinium) amb els elements bàsics que el composaven i recreació d'algunes parts d'un banquet romà .

Lloc: Antiga Audiència (Plaça del Pallol)

Data: 26 de maig

ESPAI LLIBRE

GREMI DE LLIBRETERS DE TARRAGONA

En unes jornades dedicades a la divulgació històrica no hi pot faltar el mitjà que durant segles ha estat el més habitual per difondre el coneixement humà; el llibre.

Literatura clàssica, història, art, novel·la històrica, assaig, filologia, edicions per a infants... tot el que vulgueu saber al vostre abast.

Lloc: jardins del Camp de Mart

Dates: 26,27 i 28 de maig

GRAFITIS DE POMPEIA

Elements de la vida quotidiana d'una ciutat romana a través d'algunes inscripcions parietals.

Associació Projecte Phoenix- Scriptorium

Recreació d'algunes inscripcions significatives de Pompeia a través de les quals podrem saber algunes coses de la vida quotidiana en una ciutat romana; la política i les eleccions, l'amor, la critica envejosa, etc.

Tothom que ho desitji podrà passar a recollir un fulletó a l'estand de Tàrraco Viva on es comenta i tradueix les inscripcions seleccionades*

* només adults

Lloc: Thermopolium (paret exterior)

Dates: 26, 27 i 28 de maig

MUSEU NACIONAL ARQUEOLÒGIC DE TARRAGONA

VIDA QUOTIDIANA I MILITAR A L'ANTIGUITAT TARDANA RECINTE MONUMENTAL DE CENTCELLES (Constantí)

Exhibició sobre vida quotidiana i pràctiques militars a càrrec dels grups de reconstrucció històrica Cohors I Gàllica (Iruña, País Basc) i Legio I Germànica (Tarragona)

Inclou les següents activitats:

Tallers per a escolars

Exhibició pràctica sobre vida quotidiana i pràctiques militars.

Lloc: Recinte Monumental de Centcelles (Constantí)

Dates: 26, 27 , 28 de maig

CAIUS I FAUSTINA ET CONVIDEN A LA VIL.LA

Visita a la Vil.la romana de Els Munts (Altafulla) acompanyats pels seus propietaris en el segle II dC (Caius Valerius Avitus i la seva esposa Faustina), que ens mostren les diferents estances i espais (2 grups de 30 persones cadascuna)

Lloc: Vil.la romana de Els Munts (Altafulla)

Dates: 26, 27 , 28 de maig

TALLER ; CUINA I GASTRONOMIA A TRAVÉS DELS MATERIALS ARQUEOLÒGICS DEL MNAT **novetat**

A través dels molt variats objectes arqueològics (morters, vaixel·la, estris de cuina etc..) que podem trobar al Museu Nacional Arqueològic, ens proposen una visita-taller per saber millor que menjave i com cuinaven el antics romans de Tàrraco

VISITES GUIADES I JORNADES DE PORTES OBERTES

Visites guiades

Durant els dies 27 i 28 de maig els assistents a Tàrraco Viva podran gaudir de tot un programa de visites guiades als principals monuments romans de Tarragona.

Es visitaran els següents recintes:

- Muralles romanes
- Fòrum Provincial (Pretori romà)
- Circ romà
- Anfiteatre romà
- Fòrum de la Colònia.

Jornades de portes Obertes

Museu d'Història de Tarragona

Els recintes monumentals depenents d'aquest museu ofereiran jornades de portes obertes des del dia 18 al 28 de maig.

Museu Nacional Arqueològic de Tarragona

Aquest museu oferirà jornada de portes obertes a tots els seus recintes els dies: 18 de maig (Dia Internacional dels Museus) i 26,27, 28 de maig.

ACTE DE CLOENDA

BACHANALIA

Una pompa bàquica **novetat**

Ludi Scaenici (Italia)

Baco, Dionisi pels grecs és fill de Semele i Júpiter. És el senyor de la natura i considerat com l'inventor del vi i del cant, el teatre i la dansa. També és un resucitat capaç de fer miracles. El culte a Baco apareix a Roma cap el 186 aC. De vegades perseguit pels magistrats romans, no obstant mai desaparegué de la vida romana i en temps imperials conegué un nou esplendor.

Lloc: jardins Camp de Mart

Data: 28 de maig

ELS ESPAIS DE TARRACO VIVA

Les activitats de les jornades , es desenvolupen principalment en els recintes monumentals declarats Patrimoni Mundial per la UNESCO, o en espais propers a aquests. Es tracta de visualitzar molt clarament que les jornades són no pas una manifestació festiva sinó un autèntic festival especialitzat en la divulgació històrica.

Recintes i espais monumentals:

- Muralles romanes
- Fòrum Provincial (Pretori romà)
- Fòrum de la Colònia
- Circ romà
- Amfiteatre romà
- Villa romana de Centcelles (Constantí)
- Villa romana de Els Munts (Altafulla)
- Volta del Pallol
- Antiga Audiència
- Casa Castellarnau

Altres espais

- Jardins i teatre-auditori del Camp de Mart
- Camp de fútbol El Roqueral
- Centre Cultural de la Fundació La Caixa
- Sales d'Actes de Col.legis Professionals (Metges, Enginyers, Advocats)

OFERTA HOTELS DE TARRAGONA

Per segon any, alguns hotels de la ciutat realitzen ofertes especials per allotjar-se a la nostra ciutat durant els dies de Tàrraco Viva.

Hotels participants*:

Hotel Husa Imperial Tarraco ****

Passeig de les Palmeres, s/n
Tel. 977 23 30 40

Hotel Royal Tarraco ****

St. Auguri, s/n
Tel. 977 22 88 80

Aparthotel Alexandra ***

Rambla Nova, 71
Tel. 977 24 87 01

Hotel Urbis ***

Plaça Corsini, 10
Tel. 977 24 01 16

Hotel Astari ***

Via Augusta, 95
Tel. 977 23 69 00

Hotel Sant Jordi ***

Via Augusta, 185
Tel. 977 20 75 15

Hotel SB Expres ***

Plaça de les Corts Catalanes, 4
Tel. 977 22 10 50

Hotel Nuria ***

Via Augusta, 145
Tel. 977 23 50 11

Hotel Cala Azul **

Avda. Mediterrani s/n
Platja de la Mora
977 65 13 12

Hostal Alhambra **

Estanislao Figueres, 51
Tel. 977 24 89 33

Hotel Cosmos *

Estanislao Figueres, 57 - jardí
977 24 39 87

Hostal Noria **

Plaça de la Font, 53
Tel. 977 23 87 17

Hotel Plaça de la Font *

Plaça de la Font, 26
Tel. 977 24 61 34

* Pendent de confirmació definitiva